

Dokument zasedanja

B9-0365/2022

5.7.2022

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi Komisije

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o odločitvi vrhovnega sodišča ZDA o odpravi pravice do splava v Združenih državah in potrebi po zaščiti pravice do splava in zdravja žensk, tudi v EU (2022/2742(RSP))

Iratxe García Pérez, Heléne Fritzon, Miapetra Kumpula-Natri, Robert Biedroń, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Tonino Picula, Evelyn Regner

v imenu skupine S&D

María Soraya Rodríguez Ramos, Abir Al-Sahlani, Barry Andrews, Sylvie Brunet, Karen Melchior, Samira Rafaela, Monica Semedo, Michal Šimečka, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Hilde Vautmans

v imenu skupine Renew

Terry Reintke, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Kim Van Sparrentak, Anna Cavazzini, Ernest Urtasun, Alviina Alametsä, Monika Vana, Saskia Bricmont, Thomas Waitz, Kira Marie Peter-Hansen, Hannah Neumann, Piernicola Pedicini, Rasmus Andresen, Sara Matthieu, Marie Toussaint, Francisco Guerreiro, Markéta Gregorová, Rosa D'Amato, Bronis Ropé, Gwendoline Delbos-Corfield, Tilly Metz, Mounir Satouri, Henrike Hahn, Marcel Kolaja, Damien Carême, Mikuláš Peksa, Patrick Breyer, Ignazio Corrao

v imenu skupine Verts/ALE

Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Malin Björk, Elena Kundura

(Elena Kountoura), Silvia Modig
v imenu skupine The Left
Arba Kokalari

**Resolucija Evropskega parlamenta o odločitvi vrhovnega sodišča ZDA o odpravi pravice do splava v Združenih državah in potrebi po zaščiti pravice do splava in zdravja žensk, tudi v EU
(2022/2742(RSP))**

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah iz leta 1950,
  - ob upoštevanju Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk iz leta 1979,
  - ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah iz leta 2000,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. junija 2021 o stanju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v EU v povezavi z zdravjem žensk¹,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. junija 2022 o grožnjah za pravico do splava po svetu: morebitna razveljavitev pravice do splava v ZDA s strani vrhovnega sodišča²,
  - ob upoštevanju sklepa vrhovnega sodišča ZDA z dne 24. junija 2022 o razveljavitvi sodbe Roe proti Wade s petimi glasovi za in štirimi proti, s čimer je odpravljena zvezna ustavna pravica do splava,
  - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker je vrhovno sodišče Združenih držav s precedensom v prelomni zadevi Roe proti Wade (1973), ki je bil pozneje potrjen v sodbah Planned Parenthood proti Casey (1992) in Whole Woman's Health proti Hellerstedt (2016), zagotovilo ustavno pravico do zakonitega splava v času, preden je plod sposoben preživeti zunaj maternice, v ZDA; ker je vrhovno sodišče 24. junija 2022 s petimi glasovi za in štirimi proti razveljavilo sodbo Roe proti Wade, s čimer je odpravilo zvezno ustavno pravico do splava, s čimer je državam omogočilo, da prepovejo, da se kadar koli med nosečnostjo izvede splav, in odprlo možnost popolne prepovedi splava;
- B. ker je po tem, ko je sodišče sprejelo to sodbo, osem držav že prepovedalo splav; ker se pričakuje, da bo 26 držav sprejelo zakone, ki skoraj popolnoma prepovedujejo splav; ker ima 13 držav pripravljene zakone, ki začnejo veljati, takoj ko so za to izpolnjeni pogoji, torej takoj po razveljavitvi sodbe Roe proti Wade; ker je od sodbe v ZDA in po svetu vse več demonstracij za zaščito pravice do splava; ker medtem vse bolj narašča upor proti sodbi sodišča, tako so guvernerji Kalifornije, Oregona in Washingtona 24. junija objavili večdržavno zavezo, s katero so napovedali, da bodo zaščitili dostop do zdravstvene oskrbe na področju reproduktivnega zdravja ter splava in kontraceptivov, ter se zavezali, da bodo pacientke in zdravnike zaščitili pred

---

¹ UL C 81, 18.2.2022, str. 43.

² Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0243.

prizadevanji drugih držav, da bi prepoved splava prenesle k njim³;

- C. ker bo sodba vrhovnega sodišča vplivala na življenja žensk in deklet v Združenih državah, njene škodljive posledice pa bodo najbolj prizadele posameznice v ranljivem položaju; ker bi lahko negativno vplivala tudi na drugo spolno in reproduktivno zdravje in pravice; ker bi omejitve ali prepoved pravice do splava v ZDA, EU in po celem svetu nesorazmerno vplivale na ženske, ki živijo v revščini, še posebej na rasno diskriminirane ženske, vključno s temnopoltimi ženskami, ženskami latinskoameriškega porekla in pripadnicami domorodnih ljudstev, pa tudi ženske na podežlju, osebe LGBTIQ, invalidke, mladostnice, migrantke, vključno s tistimi brez urejenega statusa, in enostarševska gospodinjstva, ki jih vodijo ženske; ker lahko javne storitve splava vsem ženskam, tudi tistim v ranljivem socialnoekonomskem položaju, nudijo splošen dostop do varnega in zakonitega splava;
- D. ker so spolno in reproduktivno zdravje in pravice ter varen in zakonit splav temeljne pravice; ker so kriminalizacija, zavlačevanje in onemogočanje dostopa do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic oblika nasilja nad ženskami in dekleti; ker te omejitve in prepovedi ne zmanjšujejo števila splavov, ampak samo silijo ženske, da prepotujejo dolge razdalje ali se zatekajo k nevarnim splavom, jih izpostavljajo kazenskim preiskavam in pregonu, ter vplivajo na ljudi, ki nimajo zadostnih sredstev in informacij; ker se skoraj vse smrti zaradi nevarnih splavov zgodijo v državah, kjer je splav močno omejen; ker se ocenjuje, da naj bi se letno število smrti mater v ZDA zaradi nevarnih splavov do drugega leta po začetku veljavnosti prepovedi povečalo za 21 %⁴; ker bi se jim bilo mogoče izogniti; ker se bo zaradi prepovedi splava povečalo tudi število smrti zaradi prisilne nosečnosti;
- E. ker so med najstnicami, starimi od 15 do 19 let, težave med nosečnostjo in po rojstvu najpogostejši vzrok za smrt na svetovni ravni; ker je pri najstniških materah veliko verjetnejše, da bodo prekinile študij in jim bo grozila brezposelnost, s čimer se bo ujetost v revščino še zaostрила;
- F. ker se poraja vse večja zaskrbljenost zaradi varstva podatkov, ker je prišlo do razveljavitve sodbe Roe proti Wade; ker je mogoče z aplikacijami za spremljanje menstruacije ali orodji za geolokacijo in iskalniki zbirati podatke o ženskah, ki so obiskale kliniko za splav, kupile nujno kontracepcijo ali iskale informacije o splavu; ker bi bilo zaradi tega mogoče identificirati ljudi ali pa zbrane informacije uporabiti proti njim; ker lahko pravosodni organi v državah, ki so prepovedale splav ali to nameravajo storiti, uporabijo digitalne podatke o ljudeh, ki iščejo, izvajajo ali omogočajo splav;
- G. ker je nazadovanje na področju pravice do dostopa do varnega in zakonitega splava zelo skrb vzbujajoče, kljub splošnemu napredku na področju varstva spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic po svetu, tudi v Evropi; ker bi razveljavitev sodbe Roe proti Wade lahko spodbudila gibanje proti splavu v Evropski uniji; ker je Poljska edina država članica EU, ki je iz svojih zakonov umaknila razloge za splav, nelegitimno ustavno sodišče pa je 22. oktobra 2020 odločilo, da se dolgo uveljavljene pravice

³ <https://www.gov.ca.gov/2022/06/24/west-coast-states-launch-new-multi-state-commitment-to-reproductive-freedom-standing-united-on-protecting-abortion-access/>

⁴ <https://ncpolicywatch.com/2022/05/05/study-shows-an-abortion-ban-may-lead-to-a-21-increase-in-pregnancy-related-deaths/>

Poljakinj odpravijo in s tem dejansko prepovedalo splav; ker je splav prepovedan na Malti; ker medicinska pomoč pri splavu med zgodnjo nosečnostjo na Slovaškem ni zakonita, na Madžarskem pa ni na voljo; ker se dostop do splava zmanjšuje tudi v Italiji⁵; ker se v drugih državah članicah EU zavrača dostop do splava, na primer nedavno na Hrvaškem⁶; ker morajo EU in njene države članice nujno braniti spolno in reproduktivno zdravje in pravice ter poudariti, da so pravice žensk neodtujljive in da jih ni mogoče ukiniti ali okrniti; ker je ključnega pomena, da EU in njene države članice še naprej napredujejo pri omogočanju dostopa do varnega, zakonitega in pravočasnega splava v skladu s priporočili in dokazi Svetovne zdravstvene organizacije;

- H. ker se ženske v Evropi še vedno spoprijemajo z ovirami, ki jim preprečujejo uživanje pravic in svoboščin zaradi pravnih omejitev, ki zanemarjajo pravice žensk in po nepotrebnem ogrožajo njihovo življenje; ker je bil ameriški turistki Andrei Prudente splav na Malti nedavno zavrnjen, čeprav je bilo njeno življenje ogroženo; ker je bila zagovornica človekovih pravic žensk Justyna Wydrzyńska na podlagi poljskega drakonskega zakona proti splavu obtožena, ker je drugi ženski dala medicinske tablete za splav;
- I. ker Listina Evropske unije o temeljnih pravicah določa glavne temeljne pravice in svoboščine ljudi, ki živijo v EU; ker zaščita varnega in zakonitega splava neposredno vpliva na dejansko uresničevanje pravic, priznanih v Listini o temeljnih pravicah, kot so človekovo dostojanstvo, osebna avtonomija, enakost in telesna celovitost;
- J. ker je Parlament 9. junija 2022 sprejel resolucijo o grožnjah za pravico do splava po svetu: morebitna razveljavitev pravice do splava v ZDA s strani vrhovnega sodišča; ker priporočila iz nje ostajajo relevantna in bi jih bilo treba uporabljati⁷;
- 1. ponovno odločno obsoja nazadovanje na področju pravic žensk ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v svetovnem merilu, tudi v ZDA in nekaterih državah članicah EU; opozarja, da so spolno in reproduktivno zdravje in pravice temeljne človekove pravice, ki bi jih bilo treba varovati in izboljšati, nikakor pa ne oslabiti ali ukiniti; poziva vlade držav, ki so sprejele zakone in druge ukrepe v zvezi s prepovedjo in omejitvijo splava, naj jih razveljavijo in poskrbijo, da bo njihova zakonodaja v skladu z mednarodno zaščitenimi standardi človekovih pravic žensk in mednarodnimi standardi na področju človekovih pravic;
- 2. predlaga, naj se pravica do splava vključi v Listino Evropske unije o temeljnih pravicah; meni, da bi bilo treba Svetu predložiti predlog za spremembo Listine;

— **Člen 7a (novo)**
„Člen 7a
Pravica do splava

Vsakdo ima pravico do varnega in zakonitega splava.“

⁵ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=0900001680687bdc;

[http://www.refreg.ep.parl.union.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/608853/IPOL_BRI\(2018\)608853_EN.pdf](http://www.refreg.ep.parl.union.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/608853/IPOL_BRI(2018)608853_EN.pdf)

⁶ <https://www.roda.hr/en/news/support-for-accessible-safe-and-legal-termination-of-pregnancy-in-croatia.html>

⁷ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0243_SL.html

3. ponovno poudarja svojo resolucijo z dne 9. junija 2022 o pozivu k sklicu konvencije za spremembo temeljnih pogodb; pričakuje, da bo v zvezi s tem sklican Evropski svet; predlaga, da se v okviru tega procesa v Listino vključi pravica do varnega in zakonitega splava; poziva, naj bo Evropski parlament vključen v vse faze procesa;
4. izraža neomajno solidarnost in podporo ženskam in dekletom v ZDA, pa tudi tistim, ki se v teh težkih okoliščinah ukvarjajo z zagotavljanjem in zagovarjanjem pravice in dostopa do zakonitega in varnega splava; prav tako podpira poziv kongresu ZDA, naj sprejme zakon, ki bi zaščitil pravico do splava na zvezni ravni;
5. je globoko zaskrbljen, ker prepovedi in druge omejitve glede splava nesorazmerno prizadenejo ženske, ki živijo v revščini, še posebej rasno diskriminirane ženske, vključno s temnopoltimi ženskami, ženskami latinskoameriškega porekla in pripadnicami domorodnih ljudstev, pa tudi ženske na podeželju, osebe LGBTIQ, invalidke, mladostnice, migrantke, vključno s tistimi brez urejenega statusa, in enostarševska gospodinjstva, ki jih vodijo ženske; poudarja, da so ženske, ki si zaradi finančnih ali logističnih ovir ne morejo privoščiti potovanja na klinike za reproduktivno zdravje v sosednjih državah, bolj izpostavljene nevarnim postopkom, ki ogrožajo njihova življenja, ter so prisiljene proti svoji volji otroka donositi do konca, kar predstavlja kršitev človekovih pravic in obliko nasilja na podlagi spola⁸;
6. poziva vlado ZDA, naj zagotovi varstvo podatkov za vse, še posebej tiste, ki iščejo, izvajajo in omogočajo splav, in sicer z omogočanjem zasebnega in varnega dostopa, ustavitvijo sledenja vedenja, izboljšanjem politik brisanja podatkov, šifriranjem podatkov v tranzitu, omogočanjem privzetega šifriranja sporočil od konca do konca, preprečevanjem sledenja lokaciji in zagotavljanjem, da so uporabniki obveščeni, ko se njihovi podatki zahtevajo⁹;
7. poudarja pomanjkanje dostopa do kontracepcije in obstoječe nezadovoljene potrebe¹⁰; poudarja, da bi bilo treba prednostno obravnavati boj proti spolnemu nasilju ter celovito, starosti primerno in na dokazih temelječe izobraževanje o spolnosti in odnosih za vse, vrsto kakovostnih, dostopnih, varnih, cenovno ugodnih in po potrebi brezplačnih kontracepcijskih metod in sredstev, svetovanje pri načrtovanju družine ter zdravstvene storitve; priznava vlogo nevladnih organizacij kot ponudnikov storitev in zagovornikov spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter jih spodbuja, naj nadaljujejo svoje delo;
8. poziva Komisijo in države članice, naj povečajo politično podporo zagovornikom človekovih pravic in izvajalcem zdravstvenih storitev, ki si prizadevajo za napredek na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, pa tudi civilni družbi in organizacijam civilne družbe na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, ki so glavni akterji v družbah z enakostjo spolov ter ključni ponudniki storitev in informacij na področju spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, še posebej tistim, ki v Evropi delajo v zahtevnih razmerah; poziva Komisijo, naj te zagovornike zaščiti in

---

⁸ https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/SexualHealth/INFO_Abortion_WEB.pdf

⁹ <https://www.eff.org/deeplinks/2022/06/effs-statement-dobbs-abortion-ruling>

¹⁰ UNFPA state of world population report, *Seeing the Unseen: The case for action in the neglected crisis of unintended pregnancy*, 30. marec 2022.

podpre pred morebitnim preganjanjem;

9. je zaskrbljen zaradi morebitnega povečanja denarnega toka financiranja skupin proti enakosti spolov in skupin, ki nasprotujejo možnosti izbire, v svetu, tudi v Evropi;
10. poziva EU in njene države članice, naj pravno priznajo pravico do splava in zagovarjajo spoštovanje pravice do varnega in zakonitega splava ter drugega spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic; poziva EU, naj deluje kot zagovornica te pravice in naj njeno priznanje obravnava kot glavno prednostno nalogo v pogajanjih v mednarodnih institucijah in drugih večstranskih forumih, kot je Svet Evrope, ter naj se zavzema za njeno vključitev v Splošno deklaracijo človekovih pravic;
11. obsoja dejstvo, da številne ženske v EU še vedno nimajo dostopa do splava zaradi pravnih, finančnih, družbenih in praktičnih omejitev v nekaterih državah članicah;
12. poziva države članice, naj dekriminalizirajo splav ter odpravijo ovire za varen in zakonit splav ter dostop do spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic ter naj se borijo proti tem oviram; poziva države članice, naj na nediskriminatoren način omogočijo dostop do varnih, zakonitih in brezplačnih storitev splava, pred- in poporodnih storitev in sredstev, prostovoljnega načrtovanja družine, kontracepcije, mladim prijaznih storitev ter preprečevanja okužbe z virusom HIV, zdravljenja, oskrbe in podpore;
13. priporoča, naj se v ZDA čim prej napoti delegacija, ki bo ocenila učinek odločitve vrhovnega sodišča ter podprla nevladne organizacije za pravice žensk in gibanja, ki se zavzemajo za izbiro splava v državi; zahteva, da prihodnje delegacije Evropskega parlamenta, ki bodo odpotovale v Washington, dosledno opozarjajo na vprašanje pravic do splava in se sestanejo z organizacijami za pravice žensk;
14. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, delegacijo EU v ZDA, Komisijo in vse države članice EU, naj v svojih zunanjih odnosih uporabijo vse razpoložljive instrumente, da bi izboljšale svoje ukrepe in preprečile nazadovanje na področju pravic žensk ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, vključno z izravnavo morebitnega zmanjšanja financiranja spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic po vsem svetu s strani ZDA ter z odločnim zagovarjanjem in dajanjem prednosti splošnemu dostopu do varnega in zakonitega splava ter drugega spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic;
15. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, predsedniku Združenih držav Amerike in njegovi administraciji, kongresu Združenih držav Amerike in vrhovnemu sodišču Združenih držav Amerike.